

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 22060009

Ákvörðun nr. 74/2022

Þann 13. desember 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 74/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst framsent erindi [REDACTED] frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu þann 27. júlí 2022. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við framkomu og starfsaðferðir starfsmanna Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu vegna meintrar ólögmætrar handtöku, óhóflegrar valdbeitingar lögreglu og að brotið hafi verið gegn friðhelgi einkalífs kvartanda þann [REDACTED] júní sl. Fram kemur að kvartandi hafi verið á heimleið á reiðhjóli þegar afskipti voru höfð af honum, hann beðinn um að gera grein fyrir sér og leitað í persónulegum munum hans. Gaf lögregla kvartanda þær skýringar á vettvangi að hann svipaði til einstaklings sem hefði brotist inn í bifreið og stolið bakpoka, og hún væri að leita að.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu sendi nefndinni öll gögn málsins með framsendu erindi þann 27. júlí 2022. Meðfylgjandi var skýrsla vegna málsins ásamt svarbréfi til kvartanda.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Í bréfi embættisins dags. 27. júlí sl., til kvartanda vegna erindisins kemur m.a. fram að lögregla hafi verið kölluð á vettvang þjófnaðar úr bifreið. Tilkynnt var um dökkklæddan aðila sem stolið hafði [REDACTED] bakpoka. Fyrir utan [REDACTED] sáu lögreglumenn aðila á hjóli sem samsvaraði lýsingu þ.e. dökkklæddur með bláan bakpoka. Lögreglumenn reyndu að gefa sig á tal við manninn en hann hélt áfram að hjóla og sagðist ekki vilja ræða við lögreglu. Þegar lögreglumenn fóru úr lögreglubifreiðinni gaf hann sig loks á tal við þá. Maðurinn kvaðst heita [REDACTED] Vegna sérstakra aðstæðna sem uppi voru var honum ekki kynnt viðeigandi réttarstaða. [REDACTED] sagði að lögregla væri að fara mannavillt og var reynt að útskýra fyrir honum hvers vegna væri verið að hafa afskipti af honum en hann virtist ekki skilja það. [REDACTED] var gert að segja lögreglu frá því hvað hann hefði ofan í bakpokanum. Kom í ljós að poki hans var ekki sá sem stolið var í tilkynntu broti.

Einnig kemur fram að kvartandi hafi ekki verið handtekinn eða verið með réttarstöðu sakbornings í málinu. Þá kemur fram að Lögreglustjórnin á höfuðborgarsvæðinu harmi það að upplifun hans af atvikinu hafi verið slík sem hann lýsti.

Meðfylgjandi bréfinu var einnig skýrsla lögreglumanns á vettvangi vegna atviksins en engar upptökur eru til af því.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lítur að starfsháttum og framkomu Lögreglustjórnar á höfuðborgarsvæðinu þann [REDACTED] júní sl.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Nefndin telur óheppilegt að ekki séu til staðar myndbandsupptökur hjá lögreglu vegna atviksins sem hefði upplýst málsatvik að fullu. Þó liggur fyrir að ekki hafi verið gripið til meira íþyngjandi aðgerða en tilefni stóð til. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtun [REDACTED] og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED]

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 13. desember 2022

Margrét Einarsdóttir

Margrét Einarsdóttir
formaður

Kristín Edwald

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir

Þorbjörg I. Jónsdóttir

Signature: Margrét Einarsdóttir
Margrét Einarsdóttir (Dec 15, 2022 09:03 GMT)
Email: [REDACTED]

Signature: Þorbjörg I. Jónsdóttir
Þorbjörg I. Jónsdóttir (Dec 15, 2022 13:48 GMT)
Email: [REDACTED]

Signature: Kristín Edwald
Email: [REDACTED]